

лося вже під час шоу. Я.Верещак, голова гільдії драматургів, (на його думку, людей «проклятого» фаху), що грав роль офіційної опозиції, налякав усіх присутніх могутньою конкуренцією з боку наймолодших. Конкурс на кращу п'єсу серед школярів і студентів нещодавно проводила гільдія. Але, напевно, в наш час драматургів уже важко чимось налякати. Пан Верещак вважає, що сучасний стаціонарний театр здебільшого «недоріс» до сучасної драматургії, і тому реалізація її можлива лише в експериментально-студійному варіанті. Проте донедавна експериментальний театр був спрямований на класику. Сьогодні таких театрів мало, і сподіватися на різкий поворот його залишків на «зелених» авторів — скоріше, марно. Р.Коломієць, представник театрального світу від Міністерства культури і мистецтв, напевно, скориставшись тим, що в полеміку вже ніхто не вступить — і так потомлені, підсумував акцію виразом, що кількість не переходить у якість... Пан Коломієць дотримувався протилежної думки — «недоросла» драматургія. Сучасні п'єси, на його думку, бувають двох видів — «чорнушні» і «банальні», правда, не конкретизуючи, які саме.

Звичайно, звинувачення одне одного ніколи до добра не доводило. І як не крути, а театр і драматургія — взаємозалежні речі. Театр викликає до життя «собіподібні» тексти, як і їхню відсутність чи «непоставленість». Цей фестиваль зробив одну дуже добру справу — розхитав побутуючий міф про те, що сучасної драматургії немає чи вона непридатна для сцени, міф, який витворив театр в останні роки. В пострадянський період він повинен був когось принести в жертву, звинуватити у провинах ідеологічного гатунку, і роль жертви зіграла драматургія. Її вважали або тривіальною, коли написана за існуючими законами, або непрофесійною, коли написана всупереч їм. Витіснення драматургії з театрального процесу перетворили автора на

маргінала. Уявіть ситуацію: режисерський факультет скасовано, експериментальної сцени немає, а поруч конкуренти: П.Брук, Є.Гротовський, Л.Курбас... Тепер можна спокійно розвести руками: бачте, немає української режисури. Абсурд? Але саме в таких умовах опинився «вітчизняний виробник» п'єс. І замість того, щоб створити альтернативні структури, драматурги пішли «в підпілля» і покійно прийняли роль прохача і вигнанця.

Тож починати варто було б насамперед з освіти — чи не іронія долі, що в інституті, який носить ім'я драматурга, є місце всім, окрім цієї професії? Раніше ця функція належала Москві, але скільки можна мислити себе провінцією? Може з цього факультету не вийдуть генії, але принаймні режисери, актори звикнуть до того, що є такий фах. І потім, це створило б якийсь простір, що міг би породжувати і фестивалі «знизу», і спеціальні видання. По-друге, зараз посаду завліта — єдину можливу «прописку» автора в театрі — займають здебільшого не лише недраматурги, але й люди далекі від літератури, які до того ж рідко впливають на репертуарну політику театру. Повернувшись від завліта як прес-секретаря до завліта-драматурга, театр зробив би вагомий крок до подолання розриву. І, по-третє, квота. Нещодавно було прийнято 30-відсоткову квоту національної продукції в усьому екранному просторі. Чому б не ввести щось подібне для театрів? Це не цензура, а збереження інтересів національної культури. Виходить дивно: держава платить, але ніякої музики не замовляє. «Немає грошей» — універсальна відповідь, але ж запропонована квота не вимагає додаткових капіталовкладень. Хоча, можливо, наших драматургів люблять і так, просто. Здається, театри вже почали розуміти, що позиція страуса у випадку з драматургією — не кращий вихід, і ніхто на тарілочки не принесе їм геніїв — їх треба вирощувати самим. А щодо фестивалю, то сподіваємось, що наступний буде масштабнішим і конструктивнішим, і головне, що він буде.

Відбувся черговий міжнародний театральний фестиваль-лабораторія «Сьоме мистецьке березілля. Майстер».

Засновники фестивалю: Міжнародний громадський благодійний фонд «Мистецьке березілля», Міністерство культури і мистецтв України, Міністерство України в справах сім'ї та молоді, Спілка театральних діячів України, Головне управління культури Київської міської державної адміністрації, за участю «Лесь Курбас-Центру», Центру сучасного мистецтва «Дах», театрального осередку «Бенефіс», Літературно-меморіального музею «Дім М.О.Булгакова в Києві», за сприяння Міжнародного фонду «Відродження».

Незважаючи на хронічно несприятливі економічні умови, фестиваль живе, і варто порадіти і за незмінного ініціатора Сергія Проскурню, і за нас з вами, що цієї весни, зокрема, мали змогу насолоджуватися роботами майстрів.

Відкрився фестиваль виставою Львівського духовного театру «Воскресіння» «Дорога в Дамаск» за Августом Стріндбергом (режисер Ярослав Федоришин), а закрився також роботою львів'ян, досить несподіваною для київського глядача, — виставою академічного театру імені Марії Заньковецької «Тригрошова опера» за Бертольдом Брехтом (режисер Вадим Сікорський). В рамках фестивалю показали свої програми гості фестивалю Петро Мамонов (група «Звуки МУ») та Валерій Івченко. Відбулися проекти: «Майстер і Маргарита», «Театральна школа», «Мистецьке березілля — дітям»; майстер-класи Данила Лідера, «Школи пекінської опери»; відеоперегляди: «Тадеш Кантор», «Космогонія Вагнера» та інші цікаві події.

Докладніше про фестиваль читайте в наступному номері.

Кореспондент «Кіно-Театру».